

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Indicibvs Illvstratvs Et Avctvs Concionatoriis

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Cap. IX. Alia quatuor documenta de eodem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77031)

folatio. Hoc est, nuces & alimenta infantilia reliquisse, à lacte remotum esse, uberibus ali defuisse; hoc est suis militare stipendiis: quod obsequium Deo gratissimum est. Crescamus igitur, & desinamus esse adolescentuli quasi lactentes, donec occurramus omnes in unitatem fidei, in virum perfectum, in mensuram ætatis plenitudinis Christi, ut jam non simus parvuli fluctuantes, Crescamus in illo per omnia, qui est caput Christus.

Ephes. c. 4. v. 15.

CAPVT IX.

Alia quatuor Documenta de eodem.

Piè verèque dictum censeo: apud Deum valet non magnus clamor, sed magnus amor, & magis Deo placet oratio fortis, quàm oratio dulcis. Quod superiore capite cœpimus declarare. Vt igitur cepta perexamus, reliqua hujus rei documenta subijcimus; ut potius orare foriter cupiamus, quàm dulciter.

§. I.

SExtum igitur sit documentum: His experimentis nos Deus inspicit. Quod Moyses Israel dixit: Tentat vos Dominus Deus vester, ut palam fiat, utrum diligatis eum, an non, in toto corde, & in tota animâ vestrâ. Non raro Deus homini suavitatem omnem & gustum orationis meliorem adimit, ut experimentum de illo sumatur, num ollæ tantum & mensa amicus sit, an ob suum dumtaxat commodum conditori suo seruiat. Salomon amicis illos ollares & patinarios, à certis & fidelibus secernens: Omni tempore distigat, quæ amicus est, inquit, & frater in angustiis comprobatur. Adversa omnia scit mera esse tentamenta.

Deut. c. 13. v. 3. Cur Deus adimat homini omnem suavitatem orationis.

Prov. c. 17. v. 17.

Psal. 56. v. 8. David habuit cor paratû ad omnia tâ prospera, quàm ad veria.

Quæri possit, cur Hebræus rex David ardente petore suum illud ingeminarit: Paratum cor meum, Deus, paratum cor meum. En Hierosolymæum hunc principem paratissimum, non ad secunda tantum & prospera, sed etiam & æquè paratum ad aduersa & aspera. Nimirum vesci didicit, non tantum domitico, niveo, siligino, primario, sed etiam gregario, atro, squaroso, folido, etiam hordeaceo, mucido, furfuraceo ac confusaneo pane: exercitati jam oris, validorum dentium, & gulæ nequaquam fuit delicatæ: deinde seu saccharo panem, seu sale asperges, modò à Dominicâ venerit manu, æquè gratus fuisse. Paratum cor illius, paratum paratissimum ad omnia, solatiis juxta, ac ærumnis, à Deo non avellendum.

Fuit hujus animi constans Dei amicus, & qui primæ admisionis videri potuit. Hic candidè fastus: Iam annis, inquit, quadraginta Christo conditori servio, assiduis orationibus, & tamen sine illo interire gustu & consolatione. Hoc mihi unum est suave, facere quod possum. Hoc unum pariter molestû est & affligit, cum viribus non respondeo, cum quod possum facere, non conor.

Hic vir suis expensis, & in orbe hoc gratis Deo seruiit, præmium laboris, loco meliorem recepturus. Nam gratis Deo nemo seruit.

Septimum: Altissima Dei Providentia, quæ quosdam hominum annis compluribus, alios per omnem vitam solatis destituit. Cur autem? Tu quis es, o homo, qui Deum interrogas, & ab eo facti rationem postulas: hæc inter mortales nunquam investigabimus. Longissimè plerumque aberrant conjecturæ nostræ. Hæc nobis inprehensibilia sunt.

Si Astrologos & fastorum Scriptores interrogas, cur anno millesimo sexcentesimo vigesimo octavo, mensem Augustum adeò laudârunt, & omnem in eo siderum conjunctionem felicissimam vaticinati sint, cum tamen totus ille mensis ob continuas pænè pluvias plorabundus, horridus, infelix fuerit: September verò, quem ipsi damnârunt ut tristem, lacryma-

Abundum, ceteros omnes serenitate aëris superârunt? si quæras, inquam, quid hoc causâ? unde pronuntiatâ fuerint tam fallacia? Habent, quo se tuncantur Astrologi: dicunt: Nos non omnia cæli ascena scimus. Itane? exteriorum cæli faciem non satis dignoscimus, quanto minùs, quæ cælum celat, arcanissima arcana rimabimur? cur Deus hunc hominem hoc modo, illum longè diverso tractet, nos nunquam penetrabimus. Hoc scimus, justissima esse Dei judicia, sed occulta. Altissima est Dei providentia, quam nos pumiliones nunquam attingimus, & quantumvis erecto.

De hac Dei Providentiâ, de quæ divinis permissionibus insigniter Augustinus: Noli ergo mirari, ait, permittit Deus, & judicio permittit: permittit & mensurâ, numero, 61. mihi pondere permittit. Apud illum non est iniquitas, tu tamum ad eum pertine. In ipso sem pone, ipse sit adjuvor tuus, salutæ tuum. Refugium tuum ipse est, & non te sinit tentari supra quàm potes ferre, sed faciet cum tentatione etiam exitum, ut possis sustinere; ut, quod te sinit pati tentationem, potestas ejus sit, quod non sinit ultra in te fieri, quàm potes ferre, misericordia ejus sit.

Aug. in psal. 61. mihi pondere permittit. pag. 257. In psal. 121. Quis sinit recti corde, de.

Sed hanc ipsam Dei Providentiam uberius explicans: Qui sunt, ait, recti corde? Qui omnia, quæcumque in hac vita patiuntur, non ea tribuunt insipientiæ, sed consilio Dei ad medicinam suam, nec presumunt de justitiâ suâ, ut putent se injestè pati, quod patiuntur: aut ideò esse Deum injustum, quia nò plura patiuntur, qui plus peccat. Hæc sape dicimus. Aliquid sentis, sive secundum corpus, sive secundum dispendiâ rei familiaris, sive per orbitatem aliquâ charissimorum tuorum: noli respicere eos, quos nò sibi iniquiores te. Non enim fortè audies dicere justum te, sed nò sibi peiores te, & florere in istis, & non flagellari, ut displiceat tibi consilium Dei, & dicas: Ecce, puta, peccator sum & propterea flagellor: quare ille non flagellatur, cujus novi tanta flagitia? Quantùm cumque mali fecerim ego, nunquid ego tantum feci, quantum ille? distortum est cor tuû. Quam bonus Deus Israel, sed rectus corde? Tui autem labuntur pedes, quia zelus in peccatores, pacem peccatori intuens. Sine curare: novit Deus, quid agat, qui vulnus novit. Non secatur alius. Quid si desferatur? Quid si propterea tu cecaris, quia non desperaris: patere ergo, quidquid patris recto corde; novit Deus. quid tibi donet, quid tibi subtrahat. Quod tibi donat, ad consolationem valeat, non ad corruptionem, & quod tibi subtrahit, ad tolerantiam valeat, non ad blasphemiam. & autem blasphemias, & displicet tibi Deus, & tu tibi places, perverso corde & distorto es: & hoc pejus, quia cor Dei vis corrigere ad cor tuum, ut hoc ille faciat, quod tu vis; cum tu debeas facere, quod ille vult. Quid ergo? vis detorqueere cor Dei, quod semper rectum est, ad pravitatem cordis tui? Quamò melius ad rectitudinē Dei corrigis cor tuum? nò me hoc te docuit Dominus tuus, de cujus passione modò loquebamur? nò me infirmitatem tuam portabat, quando dixit: Tristis est anima mea usque ad mortem?

Refert Ludovicus Blofius, Birgittam sanctissimam viduam à Christo interrogatam. Cur turbaris & sollicita es, filia? Respondit illa: Divesis ac noxiis cogitationibus affligor: insuper tui me judicii terror percellit. Cui Dominus: Hæc, inquit, mea est justitia, ut sicut prius delectabar mundi vanitatibus contra voluntatem meam, ita nunc molestæ tibi sint perversæ cogitationes contra voluntatem tuam. Iudicium meum time, sed moderatè. Et scias cogitationes pravas quibus mens reluctatur, & detestatur illas, purgationem esse animi, & coronam. Si eas prohibere non possis, tolera, & animo iis obnitere, & quamvis illis non consentias, time nihilominus, ne inde superbias. Quicumque stat, solius Dei virtute stat. Vt igitur homo intelligat imbecillitatem suam, quam habet à seipso, & fortitudinem meam, quam à me accepit, necessarium est, ut quandoque permittatur pravæ cogitationibus pulsari, quibus, si non consentiat, efficiuntur mentis expiatio, & custodia virtutum. Et quamvis

Matt. c. 26. vers. 38. Blof. de nihil spirit. 4. media.

Idem ibid.

ere sint amarissima toleratu, animum tamen persanant, & præparant æternitati beata quæ sine amaritudinibus non obtinetur. Necessarium non est ut temper dulcis sit, quod est utile. Plerumque fit contrarium, ut salubre sit quod est insuave.

§. II.

Octavum, Christi cohortatio. Ludovicus Bloisius, quem dixi, hominem cælesti solatio carentem, erigit his omnino verbis: Caveat is, qui orat, ne voluntarie ac datâ operâ, per gravem negligentiam inter orandum mente distrabatur: caveat item, ne orationem propterea deserat, quod in eâ nullam fortè consolationem sentit. Sane sicut mentis distractio, quæ præter voluntatem orantis accidit, fructum & utilitatem orationis non tollit, ita nec cordis ariditas, dum adest bona voluntas. Nam quod Birgitta viduæ hoc & Gertrudi virginî à Domino est dictum feruâ cohortatione: Vellem, electis meis persuasum esse, quod eorum bona exercitia & opera mihi omnino placeant, quando ipsi serviunt expensis suis. Illi autem expensis suis mihi servitium præstant, qui licet saporem devotionis minimè sentiât, fideliter tamen, ut possunt, orationes, & alia pia exercitia sua peragunt, confidentes de pietate meâ, quod ego illa libenter & gratè suscipiam. Plerique sunt, quibus, si sapor & consolatio interna concederetur, non eis prodesset ad salutem, & meritum ipsorum valde minueretur.

Sed & illa Christi cohortatio studiosius expendenda est: scito, filia, quod anima perseverans in humili fidelique oratione, adipiscitur omnem virtutem. Vnde nullo modo orationis studium negligendum aut omitendum est, propter aliqua adversantia, sive ea procedant ab illusione satanæ, sive à fragilitate propriâ, sive à cogitationibus immundis. Frequenter enim diabolus orationis tempore, animam variis imaginibus & phantasmatibus magis infestare conatur, quàm extra tempus orationis. Et tunc calidè suggerit oranti, quod talis oratio nil ipsi profit, cum alia cogitare non debeat, quàm illa, quæ orat. Hoc autem malignus hostis persuadere nititur, ut is, qui orat, tedium mentis incurrat, atque ita exercitium orationis omittat, quæ est armatura fortissima adversus omnes inimicos. O quantum animæ utilis, & mihi grata est oratio, quæ in vilitatis propria, & bonitatis meæ cognitione peragitur cum charitate.

Nimirum hoc optima orationis genus est, extremam vilitatem suam agnoscere, & summam Dei bonitatem extollere.

Sed eadem illa, quam diximus Gertrudis virgo à cælo didicit, orationis veræ & devotæ verba, nobilissimis gemmis aut floribus vernantissimis esse similia: si oratio negligentior sit, & sine curâ, qualem plerumque sola extorquet consuetudo, tunc illius verba floribus marcescunt, & gemmis oblectis non dissimilia censeri. Cumque eadem, virgo Gertrudis voculas non multas ducentes vicies ad salutandum Dominum I. E. S. V. M. pronuntiasset, intellexit singulas e jusmodi salutationes esse instar organi musici: tunc verò suavissimam edî symphoniam, si vera non desit devotio, quam esse, affirmavimus, promptissimam in divinis obsequiis voluntatem. Sed pergitimus.

§. III.

Nonum, hominis solida devotio. Hic cum Bernardo vociferor. Sic tibi Iesus semper in corde, & nunquam imago Crucifixi ab animo tuo recedat. Sic tibi sit cibus & potus, aut cæco & consolatio tua, mel tuum, desiderium tuum, lectio tua, & meditatio tua, vita & mors, & Resurrectio Domini Iesu. Tu modo hunc Dominum cum orientalibus dynastis sollicitus quære, etiam si non semper ducè ha-

beas stellam. Sidus, quod tribus illis ab oriente Regibus facem præfererat, subinde se subduxit, mox iterum sublime claravit iter. Vtrumque Regis viatoribus utile, utrumque Dei beneficium fuit. Nam ortu primo sese spectandum offerens, causam dedit inquirendi novi regis & adorandi: cum oculis se negavit, ad Christi cunabula diligentissimè indaganda impulit; cum autem denud præcundo viam monstraret, gaudium geminavit.

Tu ne cede malis, sed contra audentior ito, etiam si cælestem hunc anteambulonem aliquoties conspectu amittas. Qui solatiis divinis fruitur, futuro se parat, & illud Iobi meditetur: Quis mihi tribuat, ut sim juxta menses pristinos, secundum dies, quibus Deus castrodiabar me? quando splendebat lucerna ejus super caput meum, & ad lumen ejus ambulabam in tenebris. Qui solatiis divinis destituitur, nihilominus cum platea regio canat: Etsi ambulavero in medio umbre mortis, non timebo mala, quoniam tu mecum es. Bono animo, stella, quæ latet, iterum se visendam exhibebit, & igneo vitæ sirmate signabit.

Quod si oculos è cælo spectamus in terram: Fertilis ager non censetur, qui lætas segetes minimè pollicetur, nisi liberalissimè stercoretur. Secundum solum in fruges exuberat, etsi rariùs & parcius sîmo rigetur, siccitatis & æstus patiens, multo cum fenore refundit, quidquid accipit. Hoc boni agri, hoc secundi horti est. Ita prorsus homo divinæ voluntati verè conformis & devotus, etiam si modicum solatii sentiat, tamque à Deo, quàm ab hominibus desertus videatur, nihilominus, quod potest, facit, bonarum actionum solum tenorem non intermittit, suo vivit succo; quantumque demum calamitatibus urgeatur, Deo fidelis persistat. Hiberno nobiliori frumento gratum est gelu durari terram, tantò enim altiores capit radices, quànò magis gelatur solum: ferenum semper & mite cælum segetes in herbam evocat præmaturè, non sine certo damno. Pari modo animus humanus non æstates solum, sed & hiemes expectet; durandus est utroque tempestatis genere; neque enim solatiis tantum resuscendus, sed & mæroribus stringendus est: cum cælum ridet, ac favet, Dei misericordiam; cum sed & tonat, & fulminat, Dei justitiam, suam verò infantiam & miseriam agnoscat.

§. IV.

Hic tamè duo quædam non ignoremus. Primum est, ad eos hæc monita non spectare, qui, quod servandum possunt, non faciunt; qui animum ad orationem non præparant, nec viribus suis respondent; quorum conatus aut nullus, aut planè languidus est. Hi vanissimè jactant: Ita Deus vult, qui mentem meam in oratione distrahi permittit: quid ego possum? O bone, hoc Deus non vult, quod ego possumus, non facimus, nec conemur rectè orare. Conatus es? fecisti, quod potuisti? & tamen oratio non succedit? Iam dic, quæ sibi, & non invenit illum, vocavi, & non respondit mihi. Ergo, si velis, o Domine, ut cor meum sit aridum ac vagum, & ego mulcis abigendis sim occupatus, Fiat voluntas tua: non ideo misericordie divinæ ostium pullare, aut in humilitate me subicere omittam, imò iam utrumque faciam constantius.

Videte, obsecro, quâ ratione nostri etiam nævi, & ornamento nobis sint & adjumento. Cæpitare, labi, corruiere nonnunquam expedit, si constantiâ majori & submissione assurgamus. Bene cecidit, qui humilior surrexit; feliciter lapsus est, qui jam cautiore incedit; non sine lucro corrui, qui se robustior jam levavit.

Alterum est, quod hic observemus. Non ideo non orandum, aut ab oratione cessandum, si distractiones & siccitas mentis occupant. Est enim fortassis, qui quæ-

Stella cum se Magis spectanda oblitit causâ fuit inquit est regis, cum se subduxit, ad adorandi.

Virg. l. 6. Encl. post. ut sim juxta menses pristinos, secundum dies, quibus Deus castrodiabar me? quando splendebat lucerna ejus super caput meum, & ad lumen ejus ambulabam in tenebris. Qui solatiis divinis destituitur, nihilominus cum platea regio canat: Etsi ambulavero in medio umbre mortis, non timebo mala, quoniam tu mecum es. Bono animo, stella, quæ latet, iterum se visendam exhibebit, & igneo vitæ sirmate signabit.

Psal. 22. v. 4.

Animus humanus non tantum solatiis mulcendus, sed & mæroribus stringendus.

Cant. c. 5. v. 8.

Alterum.

rat, an non consultius videatur. ab oratione tunc penitus cessare, cum cogitationes adeo tumultuantur? Respondemus, plerumque non esse consultius, nam ea ratione victor evaderet cacodaemon, ut qui homini parata in se tela rapuisset. Sat pulchra diabolo victoria est, orationis tedium immisisse. Tu igitur orare perge. Multum dat, qui dat, quod habet, qui sibi nihil retinet, qui nihil, quod est in se, omittit.

Quid fiet aegro, qui nihil cibi admittere sustinet, cum nihil appetentiae sentiat? saltem aliquid edulii summat, tamen non appetat, dum scilicet appetitus sensim redeat. Idem in precibus observandum. Et docet experientia, cum qui orationem vel cum mediocri attentione ac diligentia perseverat, longe melius finire quam coeperit. Quod Ecclesiastes significans: *Melior est, inquit, finis orationis quam principium.* Si enim orandum est, ut etiam si coeperimus frigidi, orando tamen incallescamus.

Ecclesi. c. 7. v. 9.

Cæcus, qui Domini Iesu medicam manum implorabat, in via Hiericho versus, quod magis verabatur, ne clamaret, tantò ipse contentius clamabat. Ita proflus orantibus agendum etiam si vanissimum cogitationem vulgus minetur, & importunè silentium imperet, non tamen idè ab oratione cessandum. Nos verò multò magis clamemus: *Iesu fili David miserere mei.* Domine, canis sum; sed & cæcili edunt de micis, que cadunt de mensa dominorum suorum. Domine non dimittam te nisi benedixeris mihi.

Matt. c. 15. v. 27. Gen. c. 32. v. 26.

Viator, quò ventum experitur vehementiorem, eò vestes arctius sibi apprimat; ita qui orat, quò insultus patitur graviore, eò ardentius divinam opem imploret: In densissimis tenebris, in fluctibus profundissimis, Deum adiutorem suum comprehendat artificis. Eluctabitur jam sepultus undis. Vita talis non est quidem suavis, sed est fidelis: oratio talis non est dukis, sed est fortis, quæ omnes illas delicatas orationes longissimè superat. Conemur facere, quod possumus: cetera committamus Deo: *speremus in eo & ipse faciet.*

Psal. 36. v. 5.

CAPVT X.

Quot orationis partes.

Vir oppidò eruditus, iuriscōsultissimus, & maximi nominis toto Imperio Romano, dicere solebat: Nos Germani (liceat dicere) prudenter, sed periculose fatui, filios nostros in regiones exterarum amandamus ingenti sumptu, & sæpe cum iactura pudicitiae, nonnunquam etiam vite. Quis harum peregrinationum finis? ut diversarum nationum idioma condiscant, Fac fieri? Quid inde? Cum redeunt, linguam patriam & vernaculam ignorant; germanicè loqui nesciunt, cum infantibus habuissent.

Sunt, quos Mithridatis cognatos dixeris, qui linguarum plurimarum pestri, cum diversissimis nationibus sermocinari queant. Principes affari, Legationes obire, Gallos, Italos Britannos, Vngaros, Hispanos suam quamvis nationem peculiari lingua salutare norunt. Pulchrum hoc, & commendandum.

Enimverò dicite, si linguarum tam gnari, cum Deo quo loquuntur sermone, num patrio & nativo, an peregrino? Certè alius hic stilus, alia lingua, alia est Rhetorica. Heu quam multa scimus quorum ignorantia utilior esset ac sanctorum. Nam sæpe, cum plurima didicerimus, orare nescimus. O igitur Domine, doce nos orare.

Diximus duplici superiori capite, discipulum caelestis Rhetoricæ minime terri oportere, licet dicendo irrucescat, etsi vox & memoria hæreat, quamvis in oratione aridus, vagus, frigidus sit: neque enim hæc

A certa mali oratoris signa esse. Nunc sequitur, quod Rhetoricæ primarium est: Quot sint partes orationis? Quatuor numerantur; Exordium, Narratio, Confirmatio, Epilogus seu Peroratio. Totidem omnino partes ad orationem Christianam pertinent, idcirco ea nunc explicabimus.

Quatuor partes orationis.

§. I.

Pars orationis prima est Exordium, quod apud Prætorum Christianum est, *Humilitas*. Salomon pars orationis hac in re testis locupletissimus: *Inquit, prior est accusator sui.* Omnes, putem, qui de oratione præceptiones tradunt illud singulariter instillant, *Oratio sit Humilis*. Ita quidem ut Humilitas sit verum orationis principium. Apertè Siracides: *Oratio humiliantis se, inquit, nubes penetrabit, & donec propinquet, non consolabitur: & non discedet, donec altissimus aspiciat.* Quòd si miseriarum nostrarum abyssum inspicimus, non difficilis nobis videbitur Humilitatis virtus. Heu quanta hominis vilitas, imò quam grande illius nihilum est! Homo corruptionis speculum, imbecillitatis exemplum, temporis spoliolum, fortunæ ludibrium, putredinis sepulchrum, avolans umbra, umbrae fœdum, popina vermium: lacertorum epulæ, calamitatis simulacrum, incōstantiæ prodigium, invidiæ theatrum, stateræ momentum, victorum habitaculum, morborum atrium, autumnii fœnum, mortis mancipium, vanitas vanitatum, pulvis, cinis, nihilum: & hic tam bellus homo superbiat, cujus intellectus tenebrosus, voluntas pertinax, memoria vaga; cujus imagnatio iniquissima, sensus exterioris curiosissimi, caro ad otium & omnem nequitiam pronissima est, & tamen hic ipse superbiat, qui causas submittendi se habet innumeratas?

Vide Aristoteli Prætorum, c. 18. v. 17. Eccl. c. 35. v. 21.

Quid de illo equite sentiendum, qui fractis viribus & equitandi imperitus, equum insuper habet contumacem, duri oris, cepitatorum, pavidum, sternacem, sed & ephippium sessori non habile, retinaculum ac frenum vix ullius usus sunt; & quod accedit, via motosa, aspera, subiectis præcipitiis periculosissima. Talis omnino equus est homo, cujus appetitus irascibilis, quem vocant, & concupiscibilis, equus ille refractarius & indomitus, quem Ratio regat, sed heu quam illa debilis est, & imminutis viribus propositum loco freni sit, plerumque tamen imbecille ac invalidum est. Mundus præcipitiis plenus, miserrimi huius equitis iter periculosissimum reddit. Denique tam miseris sumus à nobis ipsis, ut nec unico quidem puriore desiderio in Deum feramur, nisi hoc ipsum Deus suggerat. Non enim sufficientes sumus cogitare aliquid à nobis. Sponte nostrâ labimur, & cadimus, sed nequaquam assurgimus spote nostrâ. Actum est de nobis, ni Deus Depulatricem manum porrigat. Absit divina gratia, & perimus. Nulla virtutum officia præstamus, ni certis Deus adminiculis infirmitatem nostram confirmet. Vitiolum sentina, & ipsa fumus fragilitas. Hinc Ecclesiâ nos orare docet in hunc modum: *Deus, qui conspicit omni nos vult ut destitui, interius exteriusque custodi, ut ab omnibus adversitatibus muniamur in corpore, & à gestibus pravis cogitationibus mundemur in mente.* Verè virtute omni destituimur; & hoc est, quod nos in Humilitatem submittat, & iure deprimat; vilitatis nostræ impenetrabilis abyssus.

Ut nec unico puriore desiderio in Deum feratur, nisi hoc ipsum Deus suggerat. 2. Cor. c. 12. v. 5.

Accedit impenetrabilis Dei majestas, cum quâ loquendum est oranti. Quis, obsecro, mendicorum adeo infans, ut stipem in ponte rogaturus melioribus, quas habet, vestibus se amiciat; philippeos & aureos manu præferat, nummorum copiam iactet? talis mendiculus erat Pharisæus. Ascendat hic quidem orare; noluit Deum rogare, sed se laudare, insuper & roganti insultare. Hoc mendici non solent; centones monstrant & ulcera,